

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 1127-ҳадис

1127 – وَعَنْهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي فِيمَا بَيْنَ أَنْ يَفْرُغَ مِنْ صَلَةِ الْعِشَاءِ إِلَى الْفَجْرِ إِحْدَى عَشْرَةِ كُعْنَيْنِ، يُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ كُعْنَيْنِ، وَيُؤْتِرُ بِوَاحِدَةٍ، فَإِذَا سَكَتَ الْمُؤَذِّنُ مِنْ صَلَةِ الْفَجْرِ، وَتَبَيَّنَ لَهُ الْفَجْرُ، وَجَاءَهُ الْمُؤَذِّنُ، قَامَ فَكَعَ كُعْنَيْنِ حَقِيقَتِينِ، ثُمَّ اضْطَجَعَ عَلَى شِقِّ الْأَمْمَنِ، حَتَّى يَأْتِيهِ الْمُؤَذِّنُ لِلِّاقَامَةِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ [736/122].

قوғана: «يُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ كُعْنَيْنِ» هَكَذَا هُوَ فِي مُسْلِمٍ وَمَعْنَاهُ: بَعْدَ كُلِّ كُعْنَيْنِ.

1127. Яна у кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам хуфтонни тугатиш билан бомдод орасида ўн бир ракъат (нафл) ўқирдилар. Ҳар икки ракъат ўртасида салом бериб, битта (ракъат) билан витр қиласидилар. Муаззин бомдод намози (азони)ни тўхтатиб, тонг ёришгач, муаззин у зотнинг олдиларига келганда, у зот туриб, енгилгина икки ракъат ўқиб олардилар. Кейин то муаззин иқома (айтиш) учун келгунича ўнг томонларига ёнбошлаб олардилар».

Имом Муслим ривояти.

Шарҳ: Юқорида айтганимиздек, Витрни бир ракат ўқиши ҳадиси бизнинг Ҳанафия мазҳабимизда олинмаган. Балки муқобилидаги бошқа саҳих ҳадис олинган. Яъни, хуфтоннинг тўрт ракат фарзидан кейин икки ракат суннат, кейин уч ракатли вожиб бўлган витр ўқиласиди.

Али розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Эй аҳли Қуръон, витр намози ўқинг. Аллоҳ тоқдир, тоқни яхши кўур», дедилар». (Сунан эгалари ривоят қилган).

Аллоҳ тоқдир, дегани шериги йўқдир, жуфт эмасдир, маъносидандир. Шу маънода Аллоҳ таоло витр – (тоқ) намозни яхши кўрар экан.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг, мўмин-мусулмонларга «Эй аҳли Қуръон», деб мурожаат қилишлари, «Витр намозини ўқинг», деб амр қилишлари бу намознинг вожиб эканини, ўқимаса бўлмаслигини кўрсатади.

Ортидан «Аллоҳ тоқдир, тоқни яхши кўрур!» дейишлари ҳам шу маънони таъкидлайди.

Шунинг учун ҳанафий мазҳаби витр намозини вожиб, деган. Бошқа мазҳаблар эса вожиб эмас, деганлар. Аввал кўриб ўтганимиздек, ҳанафий мазҳабидан бошқа мазҳабларда фарз ва вожиб тушунчалари бир маънони, ҳанафий мазҳабидаги фарз маъносини англатади. Шунинг учун беш вақт намоз фарзлиги ҳақидаги далил ва ҳужжатларни келтириб, уч мазҳаб вакиллари витрни ҳам вожиб, десак олти вақт намоз бўлиб қолади, деган фикрга борганлар.

Ҳанафийларда эса, фарз билан суннатнинг орасида вожиб борлиги ва витр намози ҳақидаги далиллар фарздан кучсиз, суннатдан кучли бўлгани учун вожиб, дейилган. Уларнинг битта далиллари ҳам ушбу ҳадисдир.

Манба: hadis.islom.uz

